

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики

вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy

24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

10.08.2018 № 34-13-4/19494

На № _____ від _____

**Державна регуляторна служба
України**

*Щодо погодження проекту наказу
Мінагрополітики*

Міністерство аграрної політики та продовольства України відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Методичних вимог у сфері насінництва щодо збереження сортових та посівних якостей насіння зернових культур» (далі – проект наказу), розроблений відповідно до Закону України «Про насіння і садивний матеріал», та з метою виконання пункту 69 Розділу 3 Всеохоплюючої Стратегії імплементації Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 228, зокрема адаптації вітчизняних стандартів до вимог Директиви Ради ЄС 66/402/ЄС про торгівлю насінням злакових культур.

- Додатки: 1. Проект наказу на 19 арк. в 1 прим.
2. Аналіз регуляторного впливу до проекту наказу на 9 арк. в 1 прим.
3. Копія оприлюдненого повідомлення про оприлюднення проекту наказу на 1 арк.

Перший заступник Міністра

Максим МАРТИНЮК

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики

вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy

24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

10 серпня 2018 року

ДОВІДКА

У зв'язку з відпусткою Міністра аграрної політики та продовольства України Тараса Вікторовича Кутового та відповідно до розподілу повноважень Міністра між першим заступником та заступниками Міністра, які вони здійснюють у разі його відсутності, затвердженого наказом Мінагрополітики від 20 листопада 2017 року № 615, виконання обов'язків Міністра покладено на першого заступника Міністра Мартинюка Максима Петровича з 04 червня 2018 року.

**Заступник директора Департаменту
забезпечення роботи Міністерства -
начальник відділу організаційного
забезпечення Міністерства**

О. Войтович

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Н А К А З

Київ

№ _____

Про затвердження Методичних
вимог у сфері насінництва щодо
збереження сортових та посівних
якостей насіння зернових культур

Відповідно до статті 7 Закону України «Про насіння і садивний матеріал», підпунктів 19¹, 19² пункту 4, пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 1119 (із змінами), та з метою виконання пункту 69 Розділу 3 Всеохоплюючої Стратегії імплементації Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 228-р,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні вимоги у сфері насінництва щодо збереження сортових та посівних якостей насіння зернових культур (далі – Методичні вимоги), що додаються.

2. Департаменту аграрної політики та сільського господарства подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.

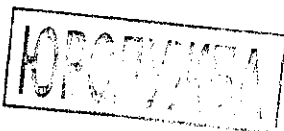
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою

Перший заступник Міністра

М. Мартинюк

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства аграрної
політики та продовольства
України

№ _____

**Методичні вимоги у сфері насінництва щодо збереження сортових
та посівних якостей насіння зернових культур**

I. Загальні вимоги

1. Ці методичні вимоги (далі – Вимоги) поширюються на насіння пшениці м'якої, пшениці твердої, пшениці полби, пшениці спельти, жита, тритикале, ячменю, вівса, рису, проса, гречки, а також кукурудзи і сорго в частині показників сортової та фізичної чистоти, вмісту насіння інших видів культурних рослин та бур'янів та застосовуються органами виконавчої влади, підприємствами, установами, організаціями, що належать до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України, науково-дослідними установами, аудиторами із сертифікації (агрономами-інспекторами), суб'єктами насінництва.

Ці вимоги стосуються зареєстрованих в Україні сортів (гібридів) та їх батьківських компонентів зернових культур в частині здійснення сертифікації насіння.

2. Ці Вимоги розроблені відповідно до Директиви Ради ЄС 66/402/ЄС про торгівлю насінням злакових культур та Насінневих схем сортової

сертифікації насіння Організації економічного співробітництва та розвитку, призначеного для міжнародної торгівлі.

3. У цих Вимогах терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про насіння і садивний матеріал».

4. У цих Вимогах вживаються скорочення, що мають такі значення:

ДН – добазове насіння;

БН – базове насіння;

СН – сертифіковане насіння;

СН1 – сертифіковане насіння першої генерації;

СН2 – сертифіковане насіння другої генерації;

F1 – насіння першого покоління гібриду;

ЦЧС – цитоплазматична чоловіча стерильність.

5. Назви категорій та послідовних генерацій насіння зернових культур визначаються залежно від етапу насінництва, біологічних особливостей культури і сорту згідно з додатком 1 до цих Вимог.

II. Вимоги до вирощування зернових культур

1. Ділянка під посів має бути придатною для виробництва насіння відповідної культури. Інтервал часу та попередники повинні гарантувати відсутність засмічення посіву даної культури самосійними рослинами (наприклад – падалицею), що може стати джерелом погіршення сортових якостей насіння та поширення шкідливих організмів. Посіви повинні бути чистими від бур'янів та якомога мінімально уражені хворобами, особливо інфекційними, на протязі усєї вегетації рослин.

2. Граничні норми просторової ізоляції між сусідніми посівами зернових культур повинні відповідати мінімальним нормам, встановленим згідно з додатком 2 до цих Вимог.

3. Виробництво батьківських компонентів гібриду (ліній) здійснюється на відповідній відстані в ізоляції посівів. Аналог-відновлювач вирощується за вимогами, встановленими до звичайних самоzapильних сортів. Материнські ЦЧС-лінії і відповідні супровідні лінії вирощуються в чергуванні смуг, розміщених на відстані від 0,5 м, що вважається достатнім для чіткого розмежування компонентів.

Виробництво гібридів пшениці та ячменю з використанням ЦЧС здійснюється шляхом змішування базового насіння батьківських компонентів. Відповідно в таких змішаних посівах жіночі рослини мають ЦЧС, а чоловічі – є фертильними. Частка чоловічих фертильних рослин в посіві повинна становити не менше ніж 0,3–0,5%.

Для гібридних посівів пшениці, вівса, ячменю, рису та самоzapильного тритикале (без ЦЧС) між материнським компонентом та будь-якими іншими сортами цих культур (за винятком чоловічого компонента) ізоляція повинна становити не менше 25 м.

Розмежування посівів культур і сортів, для яких просторова ізоляція не передбачена, повинно гарантувати недопустимість випадкового їх засмічення під час проведення технологічних операцій по догляду та збиранню врожаю.

У межах однієї культури розмежування посівів повинно становити не менше, ніж 1,0 м між сортами та 0,5 м – між генераціями одного сорту.

4. Ураженість посівів при виробництві доbazового насіння різними видами сажкових хвороб (*Ustilaginaceae* та *Tilletiaceae*) не допускається.

У посівах базового та сертифікованого насіння – не повинна перевищувати норм, встановлених додатком 3 до цих Вимог.

5. Засміченість посівів важковідокремлюваними бур'янами та культурними рослинами (у сумі) не повинна перевищувати 0,1% в доbazовому і базовому насінні та 1,0% – у сертифікованому насінні.

6. Наявність у насінневих посівах отруйних бур'янів та карантинних об'єктів, зазначених у додатку 4 до цих Вимог, не допускається.

III. Вимоги до сортових якостей насіння

1. Сортіві якості насіння зернових культур головним чином встановлюються за результатами польового оцінювання згідно з чинними методиками.

Заходи з проведення офіційного польового оцінювання (інспектування) насінневих посівів для сортів пшениці, жита, тритикале, ячменю, вівса, гречки, проса, а також сортів кукурудзи, сорго і соризу проводяться щонайменше один раз.

На посівах з виробництва самозапилених ліній та гібридів – не менше двох офіційних перевірок.

2. Культура, сорт, батьківські компоненти гібридів, включаючи чоловічу стерильність та відновлення фертильності пилку, повинні мати достатню ідентичність та сортову чистоту (типовість).

Сортова чистота (типовість) посівів самозапильних культур під час остаточного оцінювання повинна відповідати нормам, встановленим додатком 5 до цих Вимог.

3. Кількість продуктивних стебел (рослин), що є явно нетиповими для даного сорту, не повинна перевищувати:

одне на 30 м² посіву, призначеного для отримання базового та базового насіння сортів жита та вільнозапильних і синтетичних сортів сорго;

одне на 10 м² посіву, призначеного для отримання сертифікованого насіння вільнозапильних і синтетичних сортів сорго та материнських компонентів гібридів жита.

Чоловіча стерильність батьківських компонентів гібридів жита в посівах з виробництва базового насіння має бути не нижче 98%.

Відсоток кількості рослин, які є явно нетиповими в посівах з виробництва батьківських компонентів гібридів, не може перевищувати для:

супроводжуючої лінії та лінії-відновлювача – 0,1%;

ЦЧС-лінії – 0,2%;

гібриду F1 – 0,3%;

материнської лінії в простому гібриді – 0,5%.

Рівень ЦЧС материнського компонента повинен бути принаймні 99,7% за виробництва базового насіння і 99,5% за виробництва сертифікованого насіння.

Ці вимоги перевіряються офіційними пост-контрольними випробуваннями.

4. У посівах з виробництва добазового та базового насіння кукурудзи відсоток нетипових рослин не повинен перевищувати 0,1% – для інбредних чистих ліній та кожного з компонентів простого гібриду і 0,5% – для сорту чи гібридної популяції.

У посівах з виробництва сертифікованого насіння такий відсоток мусить бути не вищим, ніж 0,2% і 1,0% відповідно.

5. На ділянках з вирощування базового насіння на стерильній основі (лінії, гібриди F1) під час кожного чергового обстеження на контроль запилення допускається наявність фертильних домішок у материнській формі:

кукурудзи – не більше 0,5%, а в сумі за три обстеження – не більше 1%;

сорго – не більше 0,1% під час цвітіння та 0,1% – під час повної стиглості.

На ділянках з виробництва сертифікованого насіння кукурудзи, зокрема у фазі близько 5% викинутих приймочок на материнській формі, кількість квітучих рослин не повинна перевищувати 1% під час першого і кожного наступного польового обстеження, а в сумі цей показник не повинен

перевищувати 2%. Для цього там, де це потрібно, волоті повинні бути вчасно видалені.

Наявність фертильних домішок у материнській формі на посівах з отримання сертифікованого насіння сорго не повинна перевищувати 0,3% під час цвітіння та 0,1% в період повної стиглості.

6. Сортова чистота (типовість) рослин під час остаточного оцінювання посівів кукурудзи та сорго повинна відповідати вимогам, встановленим додатком 6 до цих Вимог.

7. Обов'язковою умовою під час здійснення польових обстежень по контролю запилення гібридів кукурудзи та сорго є повний збіг цвітіння обох батьківських форм у часі.

8. Сортові якості гібридних посівів повинні бути підтверджені результатами ділянкового (грунтового) сортового контролю, які мають бути не нижчими, ніж 85% для гібридних посівів пшениці або ячменю та 95% для інших культур. Такі високі сортові показники можуть бути гарантовані за:

дотримання вимог щодо просторової ізоляції та попередника;

досягнення сприятливих умов запилення;

високого рівня чоловічої стерильності материнських рослин та сортових якостей батьківських компонентів в цілому.

9. Під час польового оцінювання посівів, призначених для отримання насіння батьківських компонентів гібридів, перед перевіркою їхньої типовості повинна бути впевненість, що не було випадкового змішування рядків чоловічої та жіночої (материнської) форм.

10. При використанні ЦЧС не допускається наявність чоловічих рослин у рядках жіночої форми. Це не стосується гібридних посівів жита, пшениці та